

Сара

Иванина Петрова

бакалавър, IV курс Българска филология,

Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

Днес в училище денят ми се минаваше тъй бавно... Кристина, която седеше до мене, постоянно ми бърбореше, но аз не ѝ обръщах особено внимание. Разбирах, че ѝ е скучно, но аз какво да направя... Имах по-важна работа. Подготвих мислите си за утрешния ден.

Най-накрая мина и шестият час – час на класа, и дойде дългоочакваният момент за мене – запътих се към вкъщи в топлия петъчен ден. Винаги съм се чудила защо ни държат в толкова безсмислен час, не можеше да се сравни нито с математиката, нито с литературата. Класната г-жа Тодорова все казва, че за ученици в 5-ти клас това нищо не било, на времето какви строги правила имало, а ние сега сме се били оплаквали за всяко нещо... Каквото и да си говореше, тъй и не умееше да ни надприказва, все си знаехме своето. Не можеше да ме убеди, че е полезно да слушам всяка минута какво говори. Днес обаче не ѝ обрънах особено внимание. Дори не съм спорила с нея, което си беше цяло чудо... Имах по-интересни неща за умуване.

Още от завоя усетих миризмата на бухтички и се затичах, за да се прибера по-бързо. През цялото време се молах това чудно ухание да се носи от вкъщи, а не от къщата на Иван. Същинско блаженство беше, когато се прибрах и видях голямата лилава купа, пълна с бухтички до горе, а мама все още не съблякла престилката си, беше изцапана с брашно.

– Скъпа Ани, как мина денят ти? – попита ме мама.

– Добре, мамо, но нямах търпение да се прибера.

– Защо? Да не си намислила пак да излизаш някъде с Мима? – каза троснато мама. – Не забравяй, че ще имам нужда от твоята помощ... Толкова приготовления за утре ни чакат. Не си и помисляй да ми се шляеш по улиците!

– Няма, мамо, Мима отиде на село да види баба и дядо си. Утре сутринта ще се прибере.

– Добре, Ани. След като хапнеш, иди да си оправиш стаята. Разхвърляла си навсякъде по бюрото тетрадки и учебници. Не се научи да ги нареждаш както трябва...

Почти не чувах това, което говореше мама. Чувах само откъслечни нейни думи, пък и бях свикнала на мърморенето ѝ. Татко все казваше за нейното мърморене: "от вратата за краката", не разбирах съвсем какво имаше предвид, може би, че се прекрачва прага на вратата с краката... но със сигурност знаех, че понякога мама не ми оставаше въздух от шетане – донеси ми туй, остави онуй ей там, чашите в горния шкаф, чиниите – в долния... и така до вечерта. Направо да ти се завие свят! Днес обаче не ѝ обърнах особено внимание. Бях седнала на масата в хола, хапвах топли-топли бухтички със сирене "Витоша" и гледах любимото си анимационно филмче "Всички кучета отиват в Рая" с една немска овчарка, на име Чарли. Днешният епизод впрочем действително ме заинтригува...

– Мамо!

– Кажу ми, скъпа.

– Ако пазачът на Рая не пусне Чарли вътре в него, къде ще отиде той? – попита замислено Ани.

– Не зная, скъпа, зависи от начина, по който е живял на земята...

– Това значи ли, че ако не е изпълнил целия списък с добри дела, няма да бъде допуснат в Рая?

– Предполагам, скъпа...

– А къде ще отиде тогава?

– В подземията – каза с леко развеселен тон мама. – Това е мястото, на което отиват лошите.

– А как се разбира кой къде ще отиде? – попита Ани.

– Онзи, който върши добри дела, отива в Рая, а онези, които вършат злодеяния, отиват в подземията.

Този разговор леко ме смути. Не можах да разбера дали Чарли е добър или лош. За пазача той може да е лош, защото има тъмно минало и не е изпълнил списъка с добри дела, но за мен е добър, тъй като е верен приятел на Ичи. Да имах повече време, щях да поразпитам мама как хората разбират кое е добро и кое – лошо, но сега в ума ми се въртяха други неща... а после съвсем забравих за Чарли.

Мама се успокои, след като изчистихме цялата къща. Даже вдигнах вазата, за да помета и под нея, после пък я върнах на същото място. Мама все ми се кара като разменям местата, но обичам всеки ден да бъде различно и интересно... а възрастните губят усета си за разнообразие, за разлика от децата. Затова не искам да пораствам! Мама приготви лозови сарми, свинско със зеле, а за утре си остави ориза и кюфтета на скара... и още куп неща, които не ям. Чудя се кому са нужни толкова манджи. Най-важното е да има торта! Торту със свещички...

Дългоочакваният ден дойде. 12 април, 2001 г.

Миналата година за моя рожден ден татко ми беше купил някакъв огромен пъзел – от 1000 части. Бях сигурна, че е от книжарница "Звънче", само там има такива сложнотии. Мама ми подари комплект за рисуване със скицник и още веднага ѝ нарисувах цвете, което ѝ подарих с много любов. Баба ми беше оплела една жилетка от някаква специална прежда, която и до днес ми топли в студените дни, а дядо ми беше изработил дървено самолетче. На това възрастните казват "практичен подарък". Татко като беше получил от мама комплект с одеколон и дезодорант беше казал, че е "практичен подарък", защото ще го ползва повече от веднъж, а нямало само да го гледа. Това означава, че и моето самолетче е практично, защото когато не си играя с него, то краси бюрото ми. Вуйчо Боре също беше дошъл с един огромен шоколад, който после се оказа просто един марципан, но какъвто и да беше, накрая не го пожалих. Мама казва, че трябва да се радваме, независимо какви са подаръците, защото те се подаряват винаги от сърце.

Докато развивах ролките от косата си и опитвах да придам на къдриците си формата, която очаквах, си мислех за гостите, които ще дойдат – Иван, Вики, Сашко, Мима и Стела – най-близките ми приятели, с които лудуваме всеки следобед, след като си напишем домашните (е, тези, които си ги пишем...). Мама винаги казва, че една домакия трябва да е добре подготвена, когато посреща гостите си. За нас беше приготвила пица, банички и сандвичи, като салама върху филийките беше нарязан с формичка сърце, а отгоре имаше маслинка за красота. Както тя се изразяваше, това беше "детското меню", а за себе си, татко, вуйчо, баба и дядо беше наготвила разни манджи, които ние не ги ядем. Дори не миришеха вкусно, но мама винаги се стареше да изглеждат добре.

Приятелите ми дойдоха първи. Нападнахме вкусотийките, сложени на масата, после започнахме да се гоним, да играем на сляпа баба, после на криеница и така, докато не ни остана въздух, а сърцето ми без малко щеше да изскочи. Всички бяха въщи, само баба и дядо липсваха. Защо закъсняваха толкова?! Не ги бях виждала от Коледа, от 4 месеца и вече много ми липсваха.

– Мамо, трябва да духам свещичките вече, а баба и дядо още ги няма.

– Недей бърза, мила, тъкмо седнахме... – каза усмихната мама. – Знаеш, че идват от далеко. Ще дойдат всеки момент.

Много са ми чудни възрастните. Могат да стоят с часове на масата, тъкмо били седнали. Ние кога още хапнахме, че даже играхме и за тортата си мислим вече... докато на Сашко не му хрумна да поиграем на сидже. Бях се улисала дотолкова в игра, че за момент бях забравила, но след като се наиграхме и на това, отново се сетих за баба и дядо. Точно, когато си помислих, че няма да дойдат и бях на път да се разочаровам,

изведнъж се чу бръмченето на стария москвич. Знаех, че бяха те и изтичах към пътната врата.

– Бабо! Дядо! – виках аз с все сила.

– Ани! – чу се мекият глас на баба.

– Здравей, миличка! – чу се и добродушният глас на дядо.

Толкова ги прегръщах и целувах, че бях забравила да погледна какъв подарък ми носят. Те обаче не бяха забравили за изненадата си. Дядо отвори багажника, чу се нещо, някакъв звук, но в първия момент не можах да определя какъв е... Тогава той извади едно прекрасно малко, рошаво, бяло, но на места и леко рижаво кученце! Да, кученце! Малко и сладко кученце... Това беше най-невероятният подарък, който съм получавала! Най-красивото и мило куче на света! Веднага, щом го прегърнах, го обикнах толкова силно, че си казах, че ще бъдем завинаги неразделни.

Тогава се сетих за Чарли...

– Бабо, и моето кученце ще се казва Чарли. Ще го кръстя на Чарли Баркин.

– Ани! – баба започна да се смее на глас. – Но то е женско, не можеш да го кръстиш така.

– О, вярно... Ами как да е тогава? Вики, как да го кръстя, според теб?

– Ари.

– О, не, не, Вики, не ми харесва! Що за име е това! Ох, как да се казва... Как... Сетих се! Ще се казва... Сара!

– О, Сара! Прекрасно име измисли, Ани! – каза развълнувано мама.

Вики, Сашко, Мима, Стела и Ванката се съгласиха с мама, а сякаш и на Сара ѝ хареса новото ѝ име. Тъкмо ни беше доскучало, преди да дойдат баба и дядо и бяхме изчерпали всичките си идеи за игри, но след като Сара е вече тук можем да се веселим, да лудуваме, да играем с нея, а тя ще е постоянно край нас... ще бъде *една от нас*. Не очаквах такъв прекрасен подарък. Няма нищо общо с пуловера и самолетчето от миналата година! А и Сара беше толкова красиво куче. Всички ѝ се радваха. Само вуйчо Боре не реагираше особено, затова реших да го попитам.

– Вуйчо Боре!

– Кажи, Ани!

– Харесва ли ти Сара?

– Е, какво да ми харесва... Куче като куче. Нали става за игра, радвай му се.

Явно е, че вуйчо Боре няма интерес към животните или пък въобще не ги обича. Той няма ни едно животинче, хем живее в къща като нас. Сашко няма домашен любимец, но то е, защото живее в апартамент, а майка му е голяма чистница и не иска косми по дивана си. Ние поне имахме котка, преди да се изгуби, а вуйчо Боре няма нищо. Нито коте, нито куче. Толкова ми стана тъжно и самотно като Мони се изгуби, затова се чудя как се чувства вуйчо Боре. По-голям е от мама, а няма ни жена, ни дете, ни някое животинче край себе си. Той все казва: "Не ща нищо да ми се мота из краката". Как ли живее така самичък... Мъчно ми е за вуйчо Боре. Един път чух мама и татко да си говорят, че сам си бил виновен, задето е сам, но той може би не знае какво е хубаво да има край себе си куче или коте. Ами да! Как да знае, като никога не е имал...

Този ден беше един от най-прекрасните в живота ми... Записах си го в дневника, като отбелязах с главни букви: ОБИЧАМ ТЕ, САРА! Оттогава Сара е неразделна част от мен. Където и да ходя, тя е с мен, вкъщи играем, гушкаме се и дори ходим двечките до магазина. Даже един път бяхме заспали заедно... че татко ни завари. Малко ме смъмри, дето съм вкарала кучето вътре, но види се, беше му и смешно. Той не можеше да ми се сърди не за друго, а защото сам съзнаваше, че Сара е много умно куче. Изпълняваше команди първо на игра, но после татко се зае сериозно с нейното обучаване. Излизахме в гората, разхождахме се, а татко даваше на Сара да души нещо черничко... не можах да разбера какво. След време обаче, като отново бяхме излезли в гората, тя се отдели от мен. Изплаших се, че ще я загубя, че ще я загубя завинаги и се разплаках... Тогава татко ме прегърна и ми каза, че това е част от обучението ѝ. Не му повярвах. Той искаше Сара да се изгуби... Той беше виновен. Той. Докато в един момент не се чу лай. Веднага изтичахме с татко и какво да видим! Сара копаяше като луда и вадеше тези чернички неща, които баща ми ѝ даваше да души неведнъж. Татко ги наричаше трюфели. Стрували много пари, ама за мен не са важни тези пари. Важна е Сара. Само Сара.

С времето Сара съвсем се научи да търси трюфели. Дори решихме с татко да я заведем на конкурс, който се организираше в града. Сара спечели първо място – за куче, което най-бързо открива и изкопава трюфели! Или поне аз така разбрах... но няма значение, важното е, че Сара спечели, а не някое друго куче. Странното е, че мина половин година, а Сара не е пораснала кой знае колко. Беше рошава и малка.

– Татко, Сара защо не расте?

– Сара е от онези породи кучета, които не растат много големи, Ани. Остават си дребнички. Може да порасне, но няма да стане голямо куче.

– Татко, това значи ли, че винаги ще е бебе? Аз как като раста с годините, раста и на височина...

– При хората е по̀ друго, Ани. Ти си дете, а един ден, дай Боже, ще пораснеш, ще станеш възрастен човек, ще си създадеш свое семейство. Докато при кучетата има различни породи. Има такива, които растат големи-големи... други пък си остават все така. Има и по-малки кучета от Сара.

– Така ли? А дали са толкова умни като Сара?

– Това няма особено значение, мила. Сара в нашите очи е най-специална, защото е част от семейство ни, докато другите кучета не са и дори и да са по-умни, за нас това няма значение.

Обичам татко. Винаги успява да ме разчувства, когато говори за Сара. Не всичко разбирам от онова, което казва, но може би един ден ще разбере, щом стана, както се изразява той, възрастен човек.

Веднъж чух нашите да се карат...

– Соня, разбери се с брат си! Толкова несериозен човек! Обещава едно, прави съвсем друго... И само се налива... Докога ще го чакаме! Трябва и царевицата да се обере, не е само наша. Но не, той не взема участие никога в нищо!

– Какво да направя, Данчо... Не мога да го променя. Той е болен! Болен е! Не мога и да се отвърна от него. Брат ми е!

– Вземи му се обади днеска по някое време и стига си отлагала... Да не си го изкарам на тебе после!

– Данчо, най-добре ти му се обади...

Споровете или караниците продължиха дълго. Обикновено възрастните правят разлика между спор и караница, за мен обаче са едни и същи, защото и при двете има кавга и крясъци. Те дори не се усетиха, че може да съм някъде вкъщи и да ги чувам. Но добре стана така, защото имам усещането, че трябва да помогна. Вуйчо Боре е болен, защото е сам... Беше човек, затворен в себе си, но не беше лош. Трябваше да направя така, че той да се откряне към хората, а и към животните. Вуйчо Боре имаше нужда от мен...

Докато се разхождах със Сара, минах покрай дома на Мима, хем да я видя как е, хем да я попитам за съвет – какво да сторим с вуйчо. Тя, понеже беше отличничка, за разлика от мен, взе да развива разни теореми, но нищо не разбрах от тях, благодарих ѝ все пак и тръгнах. Тогавя се сетих. Ванката ще ми помогне! Той е по-голям от мен и е толкова очочорен, всичко знай къде е, що е в село... Той ще знае и как да помогна на вуйчо.

– Виж сега, Анке – почна важно-важно да обяснява Иван. – Ще му оставиш едно животинче вкъщи – коте или куче, и ще видиш как ще се привърже към него. Трябва да

няма сърце, че да го изхвърли! Ще го прибере и ще го обикне... Това ще го накара да си промени отношението.

– Гениално, Ванка! Ти си просто гений! – почнах да викам радостно аз, а и Сара също разбираше и ни се радваше.

Разделихме се с Ванката. Колко бързо намери решение! Наистина е гений! А аз ще ходя при Мима... Тя още домашното по природознание не си беше написала, ще мисли как да помага на вуйчо Боре... Започнах да мисля какво животинче да метна през оградата на вуйчо. Трябва да е малко, защото, ако е голямо, ще избяга, като стой, та гледай... и мисията няма да е изпълнена. Или пък трябва да е умно. Умно трябва да е... Умно като Сара. Ами да, като Сара! А защо направо не вкарам Сара вътре... Вуйчо я познава. Де ще търся друго? Пък и той като види колко е умна и послушна, че е обучено куче, куче с обноски, направо ще се влюби в нея! Аз как обичам Сара толкова много... и татко я обича. Ще я обикне и вуйчо!

Измислих го. Ще вкарам Сара вътре, но кога, по кое време... Сега ме мъчеше този въпрос. Не исках вуйчо да ме вижда, защото нямаше да се зарадва. Той не обичаше никой да ходи при него, дори не искаше и нас, все казваше, че не обича натрапници. Какво имаше предвид, не знам... но все си беше тъй сам като къртица. И къщата ще се събори ей сега над главата му. На баба и дядо им беше много мъчно за отношението му към тях, но не знаеха как да постъпят. Ох, защо на възрастните им е така трудно да вземат решения! Баба и дядо не правят нищо. Мама и татко само се карат, ама и те не правят нищо. А ние, с Ванката, веднага измислихме... Гениалният Иван. Когато порасна, ще се омъжа за него.

Дойде решаващият момент. Едва докачах да стане надвечер. Не е нито много светло, нито пък е късно, защото не трябва да закъснявам за вечеря. Веднага ще ме разпитват де съм била, какво съм правила...

– Сара, хайде, мойто момиче! Трябва да прескочиш някак си мрежата...

Хванах Сара. Толкова мъничка, лекичка, крехка беше тя... Повдигнах я нагоре, докъдето ръцете ми стигаха и когато сложи лапичките си върху мрежата и се задържа, я пуснах. Тя продължи да се катери нагоре. Сякаш разбра какво искам от нея. Тоест не сякаш, Сара наистина знаеше, че трябва да помогне на вуйчо Боре... Тя успешно прескочи мрежата. За нея нямаше неподушен трюфел, нито пък препятствия!

– Браво, мойто момиче! Ти си моята гордост, обичам те...

Прозвучах почти като татко. В този момент вуйчо Боре бесен излезе от дома си, трясна вратата зад себе си и едва-едва пристъпваше, залиташе, главата му се носеше ту наляво, ту надясно, даже се удари в стълбата, подпряна на масата, без малко да я събори. Подхлъзна се, падна, но тутакси стана. Сега разбирам приказките на мама, че пияният и Господ го пази. Но тази гледка ме втрещи, никога не бях виждала вуйчо

Боре толкова зле... Затова ли не излиза от вкъщи? Затова ли не иска да има хора около себе си? Затова ли е все тъй сам... Видяното ме изплаши, но въпреки това останах на мястото си. Не можех да оставя Сара. Вуйчо не я забеляза, но изведнъж ме обзе някакъв неопишуем страх... или лошо предчувствие. Той мърмореше нещо, но едва го чувах. Само откъслечно, някоя и друга дума... докато не чух жестоките му думи:

– Ах, тоя Данчо... Само да ми падне. Омръзна ми... от тия хора. Живот нямат ли си, че с мене се занимават! Ще ми държи той сметка по телефона... А-а-а... А, какво пък е това? Да не сънувам?! Или са пратили да ме ухапе проклетото им псе... Днеска кучето, утре ще дойдат и да ме окраднат. Не ги е срам... Безделници такива! Ей сега ще видя сметката на тая гадина...

Последните думи като нож се забиха в сърцето ми. Започнах да викам през сълзи, чак се тръсках в немощ! Опитвах се да спра вуйчо Боре, но той или не ме чуваше, или се правеше. Отидох до портата, но беше заключена.

– Вуйчо-о-о, отвори ми, моля те! Чуваш ли ме? Не прави нищо лошо на Сара... Моля... много те моля!

Не става, не мога да вляза оттам, трябва да се покатеря по мрежата.

В туй време вуйчо търсеше с какво да убие Сара. Тогава знаех, че сама няма да се справя и изтичах до къщата на Иван. Беше най-близо, пък и той ми даде тази глупава идея...

– Ванка, Ванка, излез!

– Какво си се развикало бе, дете? Кое време е? Дом нямаш ли си? – взе да вика нервно леля Дора.

– Лельо Дора, моля те, извикай Иван, спешно е, имам нужда от неговата помощ...

– Иван вечеря. Върви си, утре ще играете. И не идвай повече по туй време.

В този момент разбрах, че навярно съм пропуснала вечерята и нашите вече много се притесняват и се чудят де съм. Трябваше да действам бързо. Да спася Сара, но няма да се справя без помощта на Иван, и да се прибера, като по пътя ще измисля причина за закъсняването си...

– Моля те, лельо Дора... умолявам те! – вече сълзите ми неспирно се стичаха.

– Добре, добре. Ване! Ване, ела тука! Някакво момиче те търси. Виж я какво иска и да се върнеш бързо! Яхнията ти тъй стои... непокътната.

Обясних на Иван по пътя. И двамата тичахме, за да спасим Сара. И той се просълзи и започна да се обвинява за глупавата идея. Но това не беше важно сега. Не

трябваше да се бавим... защото можеше да стане твърде късно. Пристигнахме. Сигурна съм, че не съм се бавила повече от 10 минути... Пред портата нещо помръдваше леко.

Боже!

– Ванка, изкопа ли го?

– Да, готов съм. Не мога да ти кажа колко метра е, не съм добър по математика, но ще свърши работа. Ти готова ли си с дялането?

– Да, готова съм.

– Да го сложим вътре и да заровим тогава.

– Добре... Тъй да сторим, Ване.

На следващия ден мама видя гробчето на Сара. Тя се смая как две деца като нас с Иван ще измислят такова нещо. Мислех, че ще ми се скара, ще ме набие, ще ме накаже да стоя в ъгъла до оная метална тръба, но тя беше вцепенена. Вцепенена и безмълвна. На полянката отсреща, точно пред вкъщи, се виждаше гробът на Сара. Това е голяма загуба за мен... Мама каза, че това е първата загуба в живота ми и винаги ще я помня, но да не забравям най-важното, че Сара ще е винаги до мен. Нищо, че вече не тича край мене с рунтавата си рижа опашка. Нищо, че я няма да ме близне по нослето. Нищо, че няма да търси трюфели повече. Тя е ей тук. В сърцето.

Свечери се. Слънцето скри лъчите си зад Балкана. Всичко живо се мушна из шубраците, а сумракът дойде тих и спокоен.

Предната нощ изобщо не бях мигнала от мисли за Сара. Мама, загрижена за мен, дойде да ме целуне за лека нощ и аз я попитах:

– Мамо, Сара дали е изпълнила списъка си с добри дела?

– Разбира се, мила. Тя беше прекрасно куче...

– Мамо, това означава ли, че е отишла в Рая?

– Всички кучета отиват в Рая... Сега заспивай, мила моя.

– Като Чарли. Лека нощ, мамо!

– Лека нощ, мила!

Замислих се за онова, което мама ми каза преди време за Рая и подземието. Ако Сара е в Рая, заради списъка си с добри дела, то вуйчо би трябвало да отиде в подземието заради лошите си дела... Но това в момента бе прилично на теоремите на

Мима, изискваше да мисля на свеж ум и затова бързо се унесох в дълбок сън. Обичам те, мамо! Обичам те, Сара, където и да си сега...

Ани заспа, а от полянката се мъждееше някаква странна светлинка. На следващия ден на гробчето имаше букет минзухари.

К Р А Й

23.XI.2021 г.